LIETUVOS MOKSLO TARYBA

VALDYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026–10–22 12V-14
Vilnius

Posėdžio data 2026 m. spalio 22 d. 15.00-17.50 val.
Posėdžio pirmininkas – Eugenijus Butkus.
Posėdžio sekretorė – Arūnė Binkytė-Vėlienė.

Posėdyje dalyvavo Valdybos nariai: Antanas Čenys, Monika Paulė (nuotoliu), Asta Pundzienė, Paulius Vaidotas Subačius, Regina Valutytė, Paulius Petrauskas.

Kiti dalyviai: l.e.p. pirmininkas Juozas Augutis, Vaiva Priudokienė, UAB „Smart Continent Management Institute“ vadovas dr. Andrius Jaržemskis, Aurelija Povilaikė, Audronė Ašmontienė, nuotoliu: darbo grupės, atlikusios Reikminių tyrimų priemonės poveikio vertinimo paslaugos kokybės įvertinimą, pirmininkė dr. Nerija Putinaitė, UAB „Smart Continent Management Institute“ atstovė Ieva Girdvainienė, Veronika Kapalinskaitė, Jolanta Kairė, Sonata Bikinienė, Edita Bagdonaitė, Rasa Karalienė, Gabrielius Suslovas, Justina Rukšnaitė, Aiga Jonele, Artūras Žukauskas, Vilmantė Borutaitė, Danguolė Zaleckienė, Jurgita Verbickienė.

Posėdžio audiovizualinis įrašas (2026-10-23 registracijos Nr. NP-92).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Valdybos 2026-10-22 posėdžio darbotvarkės tvirtinimo.
2. Dėl Valdybos 2026-09-25 posėdžio protokolo ir priimtų nutarimų.
3. Dėl LMT struktūrinių priemonių: Mano pirmoji tyrimų komanda, Edukacinių tyrimų proveržio, Tarptautinių kompetencijos centrų įsteigimo įgyvendinimo eigos.
4. Dėl Reikminių tyrimų priemonės poveikio vertinimo.
5. Dėl MTEP biudžeto 2026 m. I-III ketv. vykdymo.
6. Dėl Valdybos 2026 m. nutarimų įgyvendinimo.
7. Dėl Valdybos 2026 m. lapkričio mėn. posėdyje numatomų svarstyti klausimų aptarimo:
   1) Dėl LMT tarptautiškumo priemonių.
   2) Dėl Lietuvos-Lenkijos programos.
8. Dėl Valdybos būsimo posėdžio datos.
9. Kiti klausimai.
10. Valdybos posėdžio uždara dalis.

SANTRUMPOS:

- CPVA – Centrinė projektų valdymo agentūra.
- DVS – dokumentų valdymo sistema (Doclogix).
- HSM – Lietuvos mokslo tarybos Humanitarinių ir socialinių mokslų ekspertų komitetas.
- IA – Inovacijų agentūra.

- JAV – Jungtinės Amerikos Valstijos.
- LMT – Lietuvos mokslo taryba.
- MSP – Lietuvos mokslo tarybos Mokslo ir studijų politikos komitetas.
- MTEP – Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.
- ŠMSM – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

1. SVARSTYTA. Valdybos 2026-10-22 posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Valdybos pirmininkas E. Butkus informavo, kad 2026-10-22 posėdžio darbotvarkės projektas buvo pateiktas prieš kelias dienas. Siūloma paankstinti klausimo dėl LMT struktūrinių priemonių svarstymą, o į darbotvarkės dalį „Kiti klausimai“ įtraukti klausimą dėl projektų vykdytojams taikomų valandinių darbo užmokesčio įkainių.

Valdyba bendru sutarimu pritarė darbotvarkei.

NUTARTA.

Patvirtinti Valdybos 2026-10-22 posėdžio darbotvarkę.

2. SVARSTYTA. Valdybos 2026-09-25 posėdžio protokolas ir priimti nutarimai.

Su klausimo svarstymu pridedamas priedas prie protokolo: Nr. 1.

E. Butkus pristatė rugsėjo mėnesio posėdžio Valdybos nutarimus. Protokolas įkeltas į DVS ir į Teams Valdybos aplanką.

Valdyba bendru sutarimu patvirtino rugsėjo mėn. protokolą ir priimtus nutarimus.

NUTARTA.

Patvirtinti Valdybos 2026-09-25 posėdžio protokolą.

3. SVARSTYTA. LMT struktūrinių priemonių: Mano pirmoji tyrimų komanda, Edukacinių tyrimų proveržio, Tarptautinių kompetencijos centrų įsteigimo įgyvendinimo eiga.

Su klausimo svarstymu pridedami priedai prie protokolo: Nr. 2.1-2.3.

Projektų administravimo skyriaus vedėja V. Kapalinskaitė pristatė LMT struktūrinių priemonių: Mano pirmoji tyrimų komanda, Edukacinių tyrimų proveržio, Tarptautinių kompetencijos centrų įsteigimo įgyvendinimo eigą.

Informuota, kad pasibaigus antrajam Edukacinių tyrimų proveržio kvietimui, patvirtinti paraiškų vertinimo rezultatai, kurie pristatyti Valdymo komitetui. Nuspręsta finansuoti tris geriausiai įvertintus projektus. Artimiausiu metu numatoma informuoti projektų partnerius ir kreiptis į CPVA dėl projektų išlaidų tinkamumo vertinimo.

CPVA baigia „Mano pirmoji tyrimų komanda“ projekto paraiškos vertinimą, suderinti projekto partnerių biudžetai, ministerija priėmė įsakymą dėl beveik 34 mln. Eur finansavimo skyrimo. Artimiausiu metu planuojama kreiptis dėl avanso ir užbaigti jungtinės veiklos sutarčių su partneriais pasirašymą. Pažymėta, kad dalis partnerių jau pradėjo vykdyti projekto veiklas, o informacija apie jų įgyvendinimo eigą bus papildomai surinkta.

Informuota, kad CPVA pateiktos trijų kompetencijų centrų projektų paraiškos, kurių vertinimas tebevyksta. Šių projektų eiga aptarta Valdymo komitete ir Lietuvos universitetų rektorių konferencijoje. Tikimasi, kad pirmųjų trijų paraiškų vertinimas bus baigtas lapkričio mėnesį. Dėl kitų kompetencijų centrų paraiškų pateikimo terminų derinamasi su partneriais, siekiant laikytis numatyto grafiko arba paraiškas pateikti anksčiau. Pažymėta, kad viename iš kompetencijų centrų jau įvyko pirmasis projekto renginys, kuriame pristatyti penkių pagrindinių tyrimų grupių vadovai. Su CPVA tariamasi dėl galimybės iki oficialaus finansavimo skyrimo iš anksto derinti viešųjų pirkimų procedūras siekiant paspartinti didelės vertės mokslinės įrangos įsigijimą ir sudaryti sąlygas projektų veiklas pradėti kuo anksčiau.

Valdybos nariai išsakė savo nuomonę svarstomu klausimu.

E. Butkus priminė, kad klausimas į Valdybos posėdžio darbotvarkę įtrauktas vadovaujantis darbo planu. Projektų įgyvendinimo eiga Valdyboje reguliariai aptariama kas kelis mėnesius, nes anksčiau susiklosčiusi situacija kėlė susirūpinimą. Pastaruoju metu situacija gerėja ir matoma pažanga.

R. Valutytė atkreipė dėmesį, kad svarbu nuosekliai stebėti projektų įgyvendinimo pažangą ir užtikrinti visų dalyvaujančių institucijų veiksmų koordinavimą. Tam numatoma lapkričio antroje pusėje organizuoti Valdymo komiteto posėdį, kuriame būtų įvertinta pasiekta pažanga ir likę neišspręsti klausimai. Pabrėžta būtinybė kuo skubiau pasirašyti sutartį dėl pirmosios tyrimų komandos ir pateikti prašymą išmokėti avansą, kad lėšos kuo greičiau pasiektų vykdytojus. Paprašyta apie galimus nesklandumus informuoti nedelsiant, siekiant išvengti procesų vėlavimo. Taip pat informuota, kad centrų vertinimo rezultatus tikimasi gauti spalio pabaigoje arba lapkričio mėnesį, o kitų projektų vertinimą numatyta užbaigti iki lapkričio vidurio. Pasiūlyta įvertinti papildomas kompetencijos centrų įtraukimo į puslaidininkių ekosistemos plėtrą galimybes. Pažymėta, kad kompetencijos centrai gali vykdyti savarankiškas veiklas ir dalyvauti atskiruose Europos Sąjungos finansuojamuose projektuose, todėl tikslinga ieškoti galimybių pasinaudoti esamomis finansavimo priemonėmis. Pasiūlyta susitarti dėl konkrečių tolesnių veiksmų ir numatyti galimybes tarpininkauti užmezgant bei stiprinant mokslo ir verslo atstovų bendradarbiavimą puslaidininkių sektoriuje.

P. Petrauskas informavo apie Lietuvoje plėtojamos lustų ir puslaidininkių ekosistemos pažangą bei planus pereiti prie komercinio projekto įgyvendinimo. Pažymėta, kad Lietuvoje baigiama kurti lustų surinkimo ir gamybos infrastruktūra, o su Europos Komisija derinamas antrojo plėtros etapo finansavimas. Pabrėžta būtinybė užtikrinti aktyvesnį mokslo ir studijų institucijų įsitraukimą į puslaidininkių ekosistemos plėtrą. Inovacijų agentūra rengia veiksmų planą, kuriame numatyti perėjimo prie komercinio projekto etapai, taip pat identifikuojami galimi partneriai. Pažymėta, kad projektas turi didelį ekonominį potencialą ir sulaukia rimto verslo susidomėjimo. Numatoma pritraukti verslo, valstybės ir Europos Sąjungos finansavimą. Akcentuota būtinybė pademonstruoti Lietuvos puslaidininkių ekosistemos potencialą ir pasirengimą tolesnei plėtrai. Projektas būtų plėtojamas verslo pagrindu, tačiau jo veikla apimtų ir mokslinius tyrimus. Numatoma sudaryti galimybes į projektą įsitraukti mokslo ir studijų institucijoms, mažesnėms įmonėms bei startuoliams, kurie galėtų vykdyti užsakomuosius mokslinius tyrimus ir prisidėti prie technologijų plėtros. Pabrėžta, kad taip būtų skatinamas platesnės puslaidininkių ekosistemos kūrimasis ir mokslo bei verslo bendradarbiavimas. Pradiniame projekto etape numatoma vykdyti konkrečių strateginių komponentų surinkimą, o vėlesniuose etapuose plėsti technologinius pajėgumus. Kompetencijos centrai turėtų ne tik vykdyti mokslinius tyrimus ir kurti naujas technologijas, bet ir siekti praktinio jų pritaikymo, sukurtų produktų komercinimo bei pateikimo rinkai. Pabrėžta būtinybė Lietuvoje nuosekliai rengti ir ugdyti aukštos

kvalifikacijos specialistus puslaidininkių sektoriaus plėtrai. Pažymėta, kad vien laukiant, kol rinkoje atsiras reikiamų kompetencijų turinčių specialistų, sektoriaus plėtra gali būti apsunkinta, todėl specialistų rengimu būtina rūpintis iš anksto. Pažymėta, kad puslaidininkių sektoriaus plėtra turėtų būti vertinama ir iš verslo perspektyvos, atsižvelgiant į galimą didelę investicijų apimtį ir ekonominį potencialą. Tai reikalauja platesnio strateginio požiūrio į mokslo ir verslo bendradarbiavimą. Turimos mokslinių tyrimų kompetencijos jau yra identifikuotos ir įtrauktos į kompetencijų žemėlapį. Pasiūlyta susitarti dėl konkrečių bendradarbiavimo veiksmų, kurie sudarytų galimybes Lietuvos mokslo institucijoms įsitraukti į puslaidininkių sektoriui reikalingus mokslinius tyrimus.

L.e.p. pirmininkas J. Augutis pažymėjo, kad svarbu užtikrinti planuojamo puslaidininkių projekto sąsajas su kompetencijos centrais, kurių veikla orientuota į mokslinių tyrimų rezultatų pritaikymą ir technologijų plėtrą iki aukštesnio technologinės parengties lygio. Pabrėžta, kad kompetencijos centrai jau bendradarbiauja su stipriais tarptautiniais partneriais ir verslo įmonėmis, todėl jų įtraukimas sudarytų palankias sąlygas mokslo ir verslo bendradarbiavimui bei technologijų komercinimui. Atkreiptas dėmesys, kad vienas svarbiausių klausimų yra kompetencijos centrų veiklos tęstinumas ir tolesnio finansavimo užtikrinimas. Pažymėta, kad būtina ieškoti sprendimų, kurie sudarytų sąlygas centrams tęsti veiklą ir išnaudoti jų sukauptas kompetencijas. Plėtojant nacionalinę puslaidininkių ekosistemą svarbu ne tik užtikrinti gamybos pajėgumus ir produkcijos realizavimo galimybes, bet ir stiprinti Lietuvos mokslo institucijų gebėjimą teikti aukštos kokybės mokslinių tyrimų paslaugas verslui. Pažymėta, kad Lietuvos mokslininkai turi įrodyti savo kompetencijų konkurencingumą, nes priešingu atveju įmonės mokslinius tyrimus gali užsakyti užsienio institucijose. Pasiūlyta išsiaiškinti, kokioje įgyvendinimo stadijoje šiuo metu yra puslaidininkių sektoriaus plėtros iniciatyva, kokie partneriai ir atsakingi asmenys jau įtraukti bei kokios yra konkrečios Lietuvos mokslo institucijų įsitraukimo galimybės. Siūlyta šiuos klausimus aptarti su IA atstovais. Pažymėta, kad puslaidininkių sektoriaus plėtros klausimai jau svarstomi ministerijos lygmeniu, tačiau svarbu pereiti prie konkrečių praktinių veiksmų. Taip pat atkreiptas dėmesys į rengiamą kvietimą ir poreikį jį derinti su planuojamomis sektoriaus plėtros iniciatyvomis.

P. V. Subačius papildomai atkreipė dėmesį, kad kompetencijos centrų plėtrai ir veiklos tęstinumui itin svarbus kvalifikuotų specialistų rengimas, todėl šiai sričiai būtina numatyti atskirą dėmesį ir finansavimą.

E. Butkus atkreipė dėmesį į riziką prarasti sukauptas mokslines kompetencijas, kaip nutiko branduolinių tyrimų srityje, kurioje Lietuva anksčiau turėjo aukšto tarptautinio lygio mokslininkų, tačiau ilgainiui specialistų skaičius reikšmingai sumažėjo. Būtina užtikrinti specialistų rengimo ir mokslinių kompetencijų tęstinumą, kad panaši situacija nepasikartotų plėtojant puslaidininkių sektorių.

A. Pundzienė pažymėjo, kad prarastoms mokslinėms kompetencijoms atkurti reikia daug laiko, todėl būtina iš anksto užtikrinti mokslinių tyrimų tęstinumą ir specialistų rengimą. Taip pat iškeltas klausimas dėl užsakomųjų mokslinių tyrimų vaidmens stiprinant kompetencijos centrų veiklą ir plėtojant puslaidininkių sektorių. Iškeltas klausimas dėl investicijų į nacionalinių mokslinių kompetencijų stiprinimą tikslingumo, atsižvelgiant į galimybę mokslinių tyrimų paslaugas pigiau įsigyti užsienyje. Pažymėta, kad svarbu aiškiai nustatyti, į kokias mokslo sritis ir kompetencijas Lietuvai strategiškai verta investuoti.

M. Paulė pasiūlė suinteresuotoms LMT ir IA komandoms darbiniu formatu aptarti konkrečias mokslo ir verslo bendradarbiavimo galimybes puslaidininkių sektoriuje, siekiant užtikrinti veiksmų koordinavimą ir klausimo tęstinumą.

Valdybos nariai nutarimą priėmė bendru sutarimu.

NUTARTA.

1. Stebėti ES struktūrinės paramos projektų įgyvendinimo pažangą ir dalyvaujančių institucijų veiksmų koordinavimą.
2. Aptarti su IA atstovais puslaidininkių sektoriaus plėtros iniciatyvą ir mokslo institucijų įsitraukimo galimybes.
3. Inicijuoti suinteresuotų mokslo ir verslo atstovų susitikimą bendradarbiavimo galimybėms aptarti, veiksmų koordinavimą dėl specialistų rengimo ir mokslinių kompetencijų tęstinumo.

4. SVARSTYTA. Reikminių tyrimų priemonės poveikio vertinimas.

Su klausimo svarstymu pridedami priedai prie protokolo: Nr. 3.1-3.3.

E. Butkus priminė, kad Valdyboje anksčiau buvo iškeltas poreikis sistemiškai vertinti LMT finansavimo priemonių poveikį, o šis vertinimas yra jau antrasis iš numatytų priemonių vertinimų. Poveikio vertinimą atliko bendrovė UAB „Smart Continent Management Institute“. Jos atstovas dr. Andrius Jaržemskis pristatė pagrindinius reikminių tyrimų priemonės 2015–2020 m. laikotarpio poveikio vertinimo rezultatus, išvadas ir rekomendacijas. Pažymėta, kad ši priemonė yra viena iš nedaugelio, tiesiogiai skatinančių mokslo ir valstybės institucijų bendradarbiavimą, siekiant moksliniais tyrimais pagrįsti viešojo sektoriaus sprendimus. Informuota, kad dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų vertinimui buvo skirtas itin trumpas laikotarpis – apie pusantro mėnesio, todėl tyrimo metodų pasirinkimas buvo ribotas. Vertinimas atliktas analizuojant penkių kvietimų duomenis, organizuojant grupines diskusijas su temas teikusių valstybės institucijų, mokslininkų ir priemonės rengėjų atstovais, taip pat atliekant struktūruotus interviu ir statistinių duomenų analizę. Pristatyti priemonės administracinių sąnaudų vertinimo rezultatai. Pažymėta, kad reikminių tyrimų priemonė yra svarbi mokslo ir valstybės sektoriaus bendradarbiavimo forma, tačiau siekiant didesnio jos poveikio būtina gerinti tyrimų temų formulavimą, užsakovų ir vykdytojų bendradarbiavimą, derinti tyrimų terminus su valstybės institucijų poreikiais bei stiprinti rezultatų praktinio panaudojimo stebėseną. Pabrėžta, kad viena iš svarbių reikminių tyrimų priemonės pridėtinių verčių yra galimybė finansuoti valstybei reikalingus tyrimus, kurie be šios priemonės galėtų likti neįgyvendinti**.**

Vertinimo procesui prižiūrėti buvo sudaryta priežiūros grupė, kuriai vadovavo Nerija Putinaitė. Ji pristatė išvadą dėl atlikto reikminių tyrimų priemonės poveikio vertinimo - pažymėjo, kad vertinimo procesą apsunkino itin trumpi terminai, nepakankamai aiškiai atskirti tyrimo etapai ir didelės priežiūros grupės darbo sąnaudos. Atkreipė dėmesį, kad galutinėje ataskaitoje yra trūkumų, susijusių su ribota duomenų apimtimi ir administracinių sąnaudų skaičiavimais. Nepaisant nustatytų trūkumų, priežiūros grupė pripažino vertinimo išvadų ir rekomendacijų naudą bei pasiūlė ataskaitą tvirtinti ištaisius nurodytus trūkumus. Pasiūlyta ateityje apsvarstyti alternatyvius poveikio vertinimų organizavimo būdus, siekiant sumažinti administracinę naštą ir užtikrinti aukštesnę vertinimų kokybę. Pritarta, kad vertinimo proceso trūkumus iš dalies lėmė techninė specifikacija, kurioje numatyti duomenų rinkimo reikalavimai nebuvo pakankamai suderinti su taikytinais vertinimo metodais.

A. Čenys paprašė plačiau pakomentuoti kontrafaktinės analizės rezultatus, ypač tai, ar valstybės institucijos, kurių pasiūlytos tyrimų temos nebuvo finansuotos pagal reikminių tyrimų priemonę,

ieškojo ir rado alternatyvių finansavimo šaltinių. Iškeltas klausimas, ar itin svarbiems tyrimams institucijos būtų radusios galimybių juos įgyvendinti ir be šios priemonės.

A. Jaržemskis paaiškino, kad valstybės institucijos, kurių inicijuotos tyrimų temos nebuvo atrinktos finansuoti, dažniausiai šių tyrimų vėliau neįgyvendino ir alternatyvių finansavimo šaltinių nerado, galbūt tai gali rodyti, jog šie tyrimai institucijoms nebuvo prioritetiniai.

P. V. Subačius iškėlė klausimą, ar tyrimų rezultatų panaudojimo dokumentavimas pakankamai atspindi realų jų poveikį valstybės institucijų veiklai. Pažymėta, kad vien tyrimo paminėjimas dokumentuose ar informacija apie jo rezultatų apsvarstymą nebūtinai įrodo praktinį pritaikymą. Paprašyta pateikti kokybinį vertinimą, kiek atliktų tyrimų rezultatai iš tiesų buvo panaudoti rengiant dokumentus ir priimant viešosios politikos sprendimus.

A. Jaržemskis paaiškino, kad vertinant tyrimų rezultatų panaudojimą buvo siekiama nustatyti, ar jie atsispindi konkrečiuose valstybės institucijų dokumentuose, teisės aktuose ar priimtuose sprendimuose. Dalies ankstesnių tyrimų rezultatų panaudojimo nepavyko atsekti, nes institucijose neišliko atitinkamų dokumentų ar informacijos apie jų praktinį pritaikymą, viena pagrindinių problemų yra institucinės atminties stoka. Valstybės institucijos, kurioms reikalingi tyrimai konkretiems sprendimams ar metodikoms parengti, paprastai juos užsako ir finansuoja savarankiškai.

E. Butkus iškėlė klausimą, ar vertinimo proceso sunkumų galėjo kilti ir dėl nepakankamo jo koordinavimo iš LMT pusės. Kartu pažymėta, kad nepriklausomų išorės vertintojų įtraukimas yra naudingas siekiant objektyvesnio vertinimo ir išvengti galimų interesų konfliktų, kurie galėtų kilti institucijai vertinant savo pačios vykdomas priemones.

P. Petrauskas pasidalijo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos patirtimi teikiant reikminių tyrimų temą. Pažymėta, kad pateikus paraišką elektroninėje sistemoje ir vėliau siekiant ją patikslinti, susidurta su techniniais apribojimais, nes sistema neleido keisti pateiktos informacijos. Atkreiptas dėmesys į poreikį užtikrinti lankstesnes pateiktų temų tikslinimo galimybes. Pasiūlyta peržiūrėti reikminių tyrimų priemonės administravimo procedūras, numatant ne tik glaudesnį tyrimų užsakovų ir vykdytojų bendradarbiavimą projektų įgyvendinimo metu, bet ir aiškią valstybės institucijų atsakomybę už tyrimų rezultatų panaudojimą. Pažymėta, kad tyrimų temas inicijavusios institucijos turėtų būti įpareigotos atsiskaityti, kaip praktiškai pasinaudojo gautais rezultatais, siekiant užtikrinti racionalų valstybės lėšų naudojimą ir išvengti vien formalaus tyrimų citavimo dokumentuose.

E. Butkus pažymėjo, kad vertinimo ataskaitoje pateiktos pastabos dėl reikminių tyrimų priemonės administravimo procedūrų turėtų būti įtrauktos į svarstomas rekomendacijas. Kai kurios procedūros gal pernelyg griežtai reglamentuotos, todėl tikslinga įvertinti jų supaprastinimo ir lankstumo didinimo galimybes.

A. Čenys atkreipė dėmesį į galimą praktiką, kai mokslininkai patys inicijuoja tyrimų temas, kreipdamiesi į valstybės institucijų darbuotojus ir siekdami įtikinti juos pateikti atitinkamą tyrimo poreikį. Tokių atvejų anksčiau pasitaikydavo, todėl pasiteirauta, ar poveikio vertinimo metu buvo nustatyta panašių praktikų ir kiek jos galėjo turėti įtakos tyrimų temų inicijavimui. Pažymėta, kad tais atvejais, kai valstybės institucijoms reikalingi konkretūs, jų poreikius tiksliai atitinkantys tyrimų rezultatai, tikslingiau tyrimus užsakyti tiesiogiai, bendradarbiaujant su atitinkamos srities mokslininkais. Atkreiptas dėmesys, kad reikminių tyrimų priemonės finansuojamų projektų moksliniai tikslai ne visada visiškai sutampa su praktiniais institucijų poreikiais, todėl svarbu užtikrinti, kad atliekami tyrimai būtų orientuoti į realių problemų sprendimą.

A. Jaržemskis paaiškino, kad vertinimo metu buvo svarstoma galimybė atlikti platesnę tyrėjų apklausą, tačiau dėl itin trumpų vertinimo terminų jos atsisakyta. Pažymėta, kad apklausos vykdymas būtų sukėlęs riziką nespėti atlikti vertinimo sutartyje nustatytu laiku. Pabrėžta, kad viena didžiausių reikminių tyrimų priemonės problemų yra nepakankamas tyrimus vykdančių mokslininkų ir temas inicijavusių valstybės institucijų bendradarbiavimas - mokslininkams laimėjus konkursą, dažnai nėra tiesioginio ryšio su tyrimo užsakovais, todėl projektai vykdomi nepakankamai derinant jų eigą ir laukiamus rezultatus su institucijų poreikiais. Akcentuota būtinybė užtikrinti nuolatinį abiejų šalių bendravimą viso tyrimo įgyvendinimo metu.

A. Pundzienė pažymėjo, kad būtina aiškiau apibrėžti reikminių tyrimų priemonės paskirtį ir atskirti mokslinius tyrimus nuo konsultacinio pobūdžio paslaugų. Universitetų vykdomi tyrimai orientuoti į ilgalaikius, strateginius valstybės poreikius, ateities scenarijų ir prognozių rengimą bei naujų žinių ir technologijų kūrimą, o ne į skubių operacinių problemų sprendimą. Atkreiptas dėmesys, kad valstybės institucijų lūkesčiai gauti greitus praktinius sprendimus ne visada atitinka mokslinių tyrimų pobūdį ir įgyvendinimo trukmę. Pasiūlyta aiškiau segmentuoti finansuojamų tyrimų tipus ir atitinkamai formuluoti jų tikslus, užtikrinant tinkamą mokslo institucijų kompetencijų panaudojimą.

E. Butkus informavo, kad reikminių tyrimų priemonės valdymo ir stebėsenos grupėje svarstoma galimybė išskirti dviejų tipų tyrimus – itin skubius, kurių rezultatai institucijoms būtų pateikiami per šešis mėnesius, ir ilgesnės trukmės tyrimus, skirtus sudėtingesnėms problemoms nagrinėti. Būtina aiškiau vertinti siūlomų temų skubumą ir aktualumą, užtikrinti lankstesnį tyrimų užsakovų ir vykdytojų bendradarbiavimą, sudarant galimybes projekto įgyvendinimo metu atsižvelgti į naujai iškilusius poreikius.

P. Petrauskas pažymėjo, kad reikminių tyrimų priemonė turėtų būti labiau orientuota į strateginių ir ilgalaikių valstybės problemų sprendimą, kuriam reikalingos mokslininkų kompetencijos ir išsamesni tyrimai. Pažymėta, kad svarstant galimybę trumpinti reikminių tyrimų trukmę būtina įvertinti, ar per šešis mėnesius įmanoma kokybiškai išnagrinėti ilgalaikes ir sudėtingas valstybės problemas. Pabrėžta, kad tyrimų trukmė turi būti derinama su jų apimtimi ir siekiamų rezultatų kokybe.

A. Pundzienė iškėlė klausimą, kokios pagrindinės problemos buvo nagrinėjamos pagal reikminių tyrimų priemonę finansuotuose projektuose ir ar atlikta jų teminė analizė. Pažymėta, kad tyrimus galima skirstyti į kelias grupes, iš kurių viena tiesiogiai orientuota į valstybės institucijų sprendimų priėmimą.

A. Jaržemskis paaiškino, kad pagal reikminių tyrimų priemonę finansuoti projektai yra skirtingo pobūdžio: vieni tiesiogiai orientuoti į valstybės institucijų sprendimų priėmimą ir metodinį pagrindimą, todėl yra artimesni konsultacinėms paslaugoms, o kiti nagrinėja siauras, specifines mokslines problemas ir yra artimesni fundamentiniams tyrimams. Abiejų tipų tyrimų pasitaiko ir tos pačios institucijos inicijuotose temose, todėl svarbu aiškiau apibrėžti priemonės paskirtį ir tyrimų pobūdį. Dalis tyrimų apima platesnio mokslinio konteksto analizę, o kiti yra labiau orientuoti į mokslo politikos formavimą, teisės aktų rengimą ir konkrečių sprendimų mokslinį pagrindimą.

LMT MSP komiteto pirmininkas A. Žukauskas pažymėjo, kad vertinimo paslaugų teikėjas, atsižvelgiant į nustatytas sąlygas ir ribotus terminus, atliko kas buvo įmanoma, tačiau Lietuvoje apskritai trūksta kompetencijų mokslinių tyrimų rezultatų diegimo ir jų poveikio vertinimo srityje. Pritarta siūlymui ateityje keisti tokių vertinimų metodiką ir daugiau dėmesio skirti faktiniam tyrimų rezultatų panaudojimui. Pasiūlyta vertinant tyrimų poveikį nagrinėti ne tik parengtus dokumentus, bet ir žinių perdavimą, pavyzdžiui, kiek tyrimuose dalyvavusių mokslininkų ar specialistų vėliau buvo

įdarbinta tyrimus užsakiusiose institucijose. Taip pat siūlyta vertinti, kokias lėšas pačios institucijos skyrė tyrimų rezultatams įgyvendinti, nes tai galėtų būti vienas iš jų suinteresuotumo ir praktinio rezultatų poreikio rodiklių. Išsakyta nuomonė, kad reikminių tyrimų užsakovai turėtų finansiškai prisidėti prie jų vykdymo, taip užtikrinant didesnę atsakomybę už tyrimų poreikio pagrindimą ir rezultatų panaudojimą. Pasiūlyta ateityje pasitelkti patyrusį užsienio ekspertą, kuris padėtų suformuluoti tinkamus tokių vertinimų tikslus, užduotis ir metodinius reikalavimus. Pažymėta, kad pati priemonė gali būti svarbi valstybei, tačiau jos tolesnis įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas aiškiai apibrėžtais siekiamais rezultatais ir jų vertinimo kriterijais.

E. Butkus padėkojo už išsakytas pastabas ir pažymėjo, kad dalis iškeltų klausimų, įskaitant tyrimų užsakovų finansinį prisidėjimą, svarstomi reikminių tyrimų priemonės valdymo ir stebėsenos grupėje. Atkreiptas dėmesys, kad valstybės institucijų poreikiai ir jų vaidmuo inicijuojant bei įgyvendinant tyrimus vis dar nėra pakankamai aiškiai apibrėžti. Informuota apie vykusias konsultacijas su Seimo atstovais dėl priemonės galimų tobulinimo krypčių. Pripažinta, kad nors priemonė įgyvendinama jau apie dešimtmetį, jos paskirtis ir veikimo principai dar nėra iki galo nusistovėję, o pats „reikminių tyrimų“ pavadinimas ne visiškai aiškiai atspindi priemonės turinį.

P. V. Subačius pritarė, kad vertinimo organizavimo ir procedūriniai aspektai, įskaitant terminus bei komunikaciją, yra svarbūs, tačiau pabrėžta būtinybė daugiau dėmesio skirti galutinių rezultatų pateikimo formai ir praktiniam pritaikomumui. Pažymėta, kad vertinimo ataskaitos ir mokslinių tyrimų rezultatai turėtų būti pateikiami glaustai, aiškiai ir suprantamai jų naudotojams, ypač valstybės institucijų darbuotojams. Pasiūlyta rengiant tokių tyrimų ir vertinimų užduotis numatyti trumpas, į pagrindines išvadas bei praktines rekomendacijas orientuotas santraukas, o išsamią metodologinę informaciją ir duomenis pateikti kaip papildomą medžiagą. Akcentuota, kad rezultatų panaudojimas priklauso ne tik nuo jų mokslinio pagrįstumo, bet ir nuo pateikimo aiškumo, atsižvelgiant į naudotojų turimą laiką ir galimybes informaciją pritaikyti praktikoje. Pabrėžta būtinybė parengti trumpą, struktūruotą ataskaitos santrauką, kurioje būtų pateiktos vertinimo pagrindinės išvados ir rekomendacijos.

Valdybos nariai nutarimą priėmė bendru sutarimu.

NUTARTA.

1. Siūlyti įvertinti reikminių tyrimų priemonės poveikio vertinimo ataskaitoje pateiktas išvadas ir rekomendacijas, atsižvelgiant į vertinimo priežiūros grupės pastabas.
2. Siūlyti peržiūrėti reikminių tyrimų priemonės administravimo procedūras, siekiant mažinti perteklinį reglamentavimą, lankstesnį temų tikslinimą, užsakovų ir vykdytojų bendradarbiavimą bei aiškesnę valstybės institucijų atsakomybę už tyrimų rezultatų panaudojimą.
3. Siūlyti tobulinti tyrimų temų formulavimo ir atrankos procesą, daugiau dėmesio skiriant jų aktualumui, skubumui ir institucijų poreikiams.
4. Siūlyti parengti trumpą, iki 10 puslapių apimties struktūruotą Reikminių tyrimų poveikio vertinimo ataskaitos santrauką.

5. SVARSTYTA. MTEP biudžeto 2026 m. I-III ketv. vykdymas.

Su klausimo svarstymu pridedamas priedas prie protokolo: Nr. 4.

L.e.p. pirmininkas J. Augutis pristatė informaciją apie LMT 2026 m. biudžeto vykdymą per pirmuosius tris ketvirčius. Pažymėta, kad kai kuriose veiklose nepanaudotų lėšų dalis viršija 25 proc., tačiau tai siejama su ketvirtąjį ketvirtį numatytais projektų atsiskaitymais ir mokėjimais. Pažymėta, kad ketvirtąjį ketvirtį suplanuotos informacinių technologijų projektų išlaidos. Tikslus lėšų panaudojimas priklausys nuo projektų vykdymo aplinkybių, todėl lapkričio mėnesio Valdybos posėdyje gali prireikti svarstyti biudžeto korekcijas.

A. Pundzienė iškėlė klausimą dėl biudžeto vykdymo lentelėje nurodytų nepanaudotų asignavimų. Atkreiptas dėmesys, kad vienai iš veiklų ketvirtajam ketvirčiui likusi daugiau kaip 4 mln. Eur suma, todėl paprašyta paaiškinti, kaip planuojama šias lėšas panaudoti iki metų pabaigos ir ar toks asignavimų panaudojimo pasiskirstymas yra realistiškas. Pažymėta, kad dalis asignavimų metų pabaigoje gali likti nepanaudota dėl sudarytų sutarčių vykdymo ir su jomis susijusių mokėjimų terminų.

J. Augutis paaiškino, kad ketvirtąjį ketvirtį asignavimų panaudojimas įprastai būna didesnis nei kitais ketvirčiais, nes metų pabaigoje apmokamos anksčiau atidėtos išlaidos ir gaunamos sąskaitos už įvykdytas veiklas ir dėl šios priežasties ketvirtojo ketvirčio išlaidos paprastai keliais procentiniais punktais viršija vidutinę ketvirčio išlaidų dalį. Paaiškinta, kad metų pabaigoje gali likti tam tikra nepanaudotų asignavimų suma.

P. V. Subačius iškėlė klausimą dėl Arkikatedros tyrimų projekto finansavimo. Pasiteirauta, kaip numatoma panaudoti projektui skirtas lėšas iki metų pabaigos ir ar planuojama atlikti avansinį mokėjimą. Atkreiptas dėmesys, kad pateiktoje biudžeto vykdymo informacijoje nurodyta, jog projekto vertinimas vis dar vykdomas. Atsižvelgiant į didelį įvairių valstybės institucijų susidomėjimą projektu, paprašyta patikslinti jo įgyvendinimo eigą.

J. Augutis paaiškino, kad dalis nepanaudotų asignavimų yra susijęs su priemonės finansavimu.

Mokslo vertinimo ir duomenų analitikos skyriaus vedėja V. Priudokienė informavo, kad lapkričio mėnesio Valdybos posėdyje gali būti siūloma perskirstyti apie 300–400 tūkst. Eur nepanaudotų asignavimų. Paaiškinta, kad, turint naujesnius nei trečiojo ketvirčio pabaigos duomenis, jau galima tiksliau įvertinti numatomus lėšų likučius. Pažymėta, kad lėšų sutaupoma dėl nutrauktų projektų, mažesnio nei planuota finansavimo poreikio pirmaisiais projektų vykdymo metais, taip pat dėl mažesnių viešųjų pirkimų kainų ir nepanaudotų lėšų grąžinimo. Nors atskirų projektų nepanaudotos sumos nėra didelės, tačiau bendra jų suma palaipsniui didėja.

A. Pundzienė pasiteiravo, koks yra faktinis nepanaudotų asignavimų likutis ir ar prognozuojama apie 300 tūkst. Eur suma šiuo metu nėra paskirstyta. Paprašyta patikslinti, kokia šių lėšų dalis iš tiesų galėtų likti nepanaudota iki metų pabaigos.

Paaiškinta, kad prognozuojamos nepanaudotos lėšos šiuo metu yra įtrauktos į atskirų veiklų ketvirtojo ketvirčio asignavimus. Nutraukus projektus ar pasikeitus naujai sudaromų sutarčių įgyvendinimo pradžiai, tikslinamas lėšų poreikis ir jų paskirstymas pagal ketvirčius bei metus.

E. Butkus iškėlė klausimą dėl ekspertų ir konsultantų paslaugoms numatytų asignavimų, atkreipiant dėmesį į palyginti didelį ketvirtajam ketvirčiui likusį lėšų kiekį. Pasiteirauta, ar šios lėšos skirtos jau atliktiems, dar neapmokėtiems darbams, ar tebevykstantiems vertinimams.

Paaiškinta, kad didelė dalis šių lėšų išmokama metų pabaigoje, kai užbaigiami projektų ekspertiniai vertinimai ir nuolatinių komisijų bei ekspertų darbas. Išlaidų poreikis stebimas, paaiškėjus, jog dalis asignavimų liks nepanaudota, bus siūloma juos perskirstyti. Informuota, kad šiuo metu didelių nepanaudotų asignavimų nesitikima.

Valdybos nariai nutarimą priėmė bendru sutarimu.

NUTARTA.

1. Siūlyti lapkričio mėn. Valdybos posėdžiui pateikti patikslintus biudžeto vykdymo duomenis, įvertinti lėšų panaudojimą.

6. SVARSTYTA. Valdybos 2026 m. nutarimų įgyvendinimas.

Su klausimo svarstymu pridedamas priedas prie protokolo: Nr. 5.

Valdybos nutarimų įgyvendinimo stebėsenos dokumente yra 2026 m. priimti nutarimai.

Mokslo vertinimo ir duomenų analitikos skyriaus vedėja V. Priudokienė paaiškino, kad dokumente atnaujinta informacija apie priimtų nutarimų ir pateiktų siūlymų įgyvendinimo būklę, nurodant, kurie darbai jau užbaigti, kurie tęsiami ir kurie dar neįgyvendinti. Informuota, kad, aptarus informacijos pateikimo principus su Valdybos pirmininku, siekiama dokumentą padaryti glaustesnį ir aiškesnį, papildant jį konkrečiomis įgyvendinimo datomis bei numatomais terminais.

E. Butkus pažymėjo, kad Valdybos nutarimų įgyvendinimo stebėsenos dokumente taip pat nurodyti numatyti tolesni veiksmai, tačiau kai kurios formuluotės yra nepakankamai tikslios ar perteklinės. Aptarta rugsėjo mėnesio Valdybos posėdyje pateiktų siūlymų įgyvendinimo eiga. Pažymėta, kad diskusijos su ministerija dėl ekspertinio vertinimo tvarkos dar nėra baigtos, tačiau išryškėjo pozicija, jog galimybės iš esmės keisti ekspertinio vertinimo sistemą yra ribotos.

Valdybos nariai nutarimą priėmė bendru sutarimu.

NUTARTA.

1. Patikslinti Valdybos nutarimų vykdymo dokumente informacijos pateikimą.
2. Pateikti Valdybai doktorantūros ir podoktorantūros stažuočių poveikio vertinimo santrauką.

7. SVARSTYTA. Valdybos 2026 m. lapkričio mėn. posėdyje numatomi svarstyti klausimai.

Dėl LMT tarptautinio bendradarbiavimo priemonių ir jų rezultatyvumo, įvertinant pasiektus rezultatus ir tolesnio finansavimo tikslingumą; Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo programos ateitis, nes Lenkijos partneriai neketina tęsti dvišalio bendradarbiavimo; dėl Gynybos paskirties tyrimų programos.

Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

NUTARTA.

Kitame posėdyje numatyti svarstyti klausimus:

1) Dėl LMT tarptautiškumo priemonių.
2) Dėl Lietuvos-Lenkijos programos.
3) Dėl Gynybos paskirties tyrimų programos.

8. SVARSTYTA. Valdybos būsimo posėdžio data.

Suderinta kito posėdžio data – lapkričio mėn. 19 d.
Nutarimas priimtas bendru sutarimu.

NUTARTA.

1. Valdybos posėdį rengti 2026-11-19.

9. Kiti klausimai.

9.1. Valdybos, HSM, GTM tinklalapiai LMT intranete.

E. Butkus informavo, kad LMT intranete kuriami atskiri tinklalapiai Valdybos ir komitetų veiklos informacijai skelbti. Juose numatoma pateikti Valdybos nariams siunčiamą informaciją, skelbti su Valdybos veikla susijusią medžiagą. Pristatytas LMT intraneto Valdybos skyriaus pavyzdys.

9.2. Lietuvos-Lenkijos dvišalė programa.

E. Butkus informavo, kad Lietuvos ir Lenkijos dvišalio bendradarbiavimo programą numatoma pertvarkyti į daugiašalę programą, kurios veikimo principai skirtųsi nuo dvišalio modelio.

A. Pundzienė pažymėjo, kad siūlomas daugiašalės programos modelis turi privalumų, nes sudarytų galimybes bendradarbiauti su daugiau tarptautinių partnerių ir išsaugoti esamus bendradarbiavimo ryšius. Vis dėlto pabrėžta, kad dėl ribotų finansinių išteklių būtina įvertinti dalyvavimo šioje programoje tikslingumą ir apsispręsti dėl finansavimo prioritetų.

P. V. Subačius pasiūlė iš anksto pasirengti komunikacijai dėl Lietuvos ir Lenkijos dvišalės programos DAINA ateities, šį klausimą aptariant su HSM komiteto pirmininke J. Verbickiene ir komunikacijos specialistais, nes programos pertvarkymas gali sulaukti žiniasklaidos ir mokslo bendruomenės dėmesio ar kelti nepagrįstų interpretacijų dėl Lietuvos ar Lenkijos institucijų veiksmų. Pabrėžta būtinybė parengti aiškų programos pokyčių paaiškinimą, pristatant Lenkijos partnerių sprendimą plėsti tarptautinį bendradarbiavimą ir pereiti prie daugiašalio modelio, išsaugant konstruktyvų bendradarbiavimų su Lenkijos partneriais.

9.2. Europos komisijos ataskaita: *Science, research and innovation performance of the EU 2026*.

E. Butkus informavo apie ką tik paskelbtą Europos Komisijos ataskaitą, kurioje pateikiami mokslo būklės ir veiklos rezultatų duomenys, lyginant Europos ir kitų pasaulio regionų rodiklius. Pasiūlyta šia medžiaga pasidalyti su Valdybos nariais.

9.3. ŠMSM ir LMT tarptautinė mokslo savaitė „(re)SEARCH 2026“.

Aptarti praėjusią savaitę vykę mokslo diplomatijos ir tarptautinio bendradarbiavimo renginiai. Pažymėta, kad renginiai buvo profesionaliai organizuoti, vyko pranešimai ir diskusijos, tačiau išsakyta abejonių dėl pasirinkto formato tęstinumo ir praktinės naudos. Atkreiptas dėmesys, kad dalis aptariamų temų kartojasi, todėl ateityje reikėtų aiškiau apibrėžti renginių tikslus, numatomus rezultatus ir

užtikrinti daugiau konkrečiam bendradarbiavimui skirtų diskusijų. Pabrėžta, kad renginiai taip pat sudarė galimybių užmegzti tiesioginius ryšius su užsienio partneriais, ypač JAV, ir aptarti bendras mokslinių tyrimų bei technologijų plėtros iniciatyvas. Būtina aiškiau atskirti ilgalaikes mokslinių tyrimų investicijas nuo skubių technologinių sprendimų poreikio.

9.4. Projektų vykdytojų valandiniai įkainiai.

P. V. Subačius priminė, kad universitetams išsiųstas raštas dėl svarstomų mokslininkų darbo apmokėjimo tvarkos pakeitimų, nors šis klausimas Valdyboje buvo iškeltas daugiau kaip prieš dvejus metus. Iškeltas klausimas, kaip bus priimamas galutinis sprendimas, universitetams pateikus nuomones dėl trijų siūlomų alternatyvų, ypač jeigu jų pozicijos išsiskirs. Pasiteirauta, ar sprendimas būtų priimamas balsavimo būdu, kokia numatyta tolesnė derinimo ir pirmininko įsakymo priėmimo procedūra bei kiek laiko ji galėtų užtrukti. Pabrėžtas poreikis užbaigti ilgai trunkantį svarstymą ir siekti, kad naujoji tvarka galėtų įsigalioti nuo 2027 m. sausio 1 d.

J. Augutis informavo, kad Vilniaus universitete vykusiame susitikime su Lietuvos universitetų rektorių konferencijos Mokslo komitetu buvo aptartas universitetams pateiktas siūlymas dėl mokslininkų darbo apmokėjimo tvarkos pakeitimų. Lietuvos universitetų rektorių konferencija numato pateikti LMT per artimiausias savaites suderintą siūlymą. LMT teisinės galimybės nustatyti universitetams privalomą mokslininkų darbo apmokėjimo tvarką yra ribotos, todėl svarstomas rekomendacinio pobūdžio sprendimas. Gavus suderintą universitetų poziciją, būtų galima užbaigti klausimo svarstymą ir siekti, kad sprendimas būtų taikomas nuo 2027 m. pradžios.

E. Butkus patikslino, kad svarstomas mokslininkų darbo apmokėjimo klausimas pirmiausia susijęs su procedūromis, o ne konkrečių atlyginimų dydžių nustatymu. Vertinant galimus sprendimus svarbu atsižvelgti į tarptautinę praktiką, skirtingų kvietimų finansavimo sąlygas ir aktualius duomenis apie mokslininkų darbo užmokestį – per pastaruosius penkerius metus mokslininkų atlyginimai Lietuvoje reikšmingai padidėjo, todėl ankstesnės prielaidos turėtų būti peržiūrėtos.

10. Valdybos posėdžio uždara dalis.

Posėdžio dalyvių pasisakymų turinys svarstytais klausimais nedetalizuojamas.

Posėdžio pirmininkas Eugenijus Butkus

Posėdžio sekretorė Arūnė Binkytė-Vėlienė